

NAPREJ.

Naprej velja
za Ljubljano:
za vse leto 6 gl. — kr. a. v.
za pol leta 3 " 20 " " "
za čet. " 1 " 75 " " "
po pošti:
za vse leto 7 gl. — kr. a. v.
za pol leta 3 " 60 " " "
za čet. " 2 " 5 " " "

Oznanila.
Za navadno dvestopno
vrsto se plačuje:
5 kr., ktera se enkrat,
8 " " " dvakrat,
10 " " " trikrat
natisne, veče črke pla-
čujejo po prostoru.
Za vsak tisk mora biti
kolek (štempelj) za 30 kr.
Vredništvo je na starem
trgu hišna št. 15.

Rokopisi se ne vračujejo.

Dopisi naj se blagovoljno frankirajo.

St. 41.

Ta list izhaja vsak vtorek in petek.

Tečaj I.

Politični pristavki.

Če po pravici ne moremo Gretschnigga sicer nikakor povzdigovati, vendar mu ne bode kratil pošten človek te hvale, da ima velikansko pozabljivost, ker uže na 85. strani svoje slavne knjige nobene besedice več ne vé za vse tisto, kar je govoril na 8. in 9. strani, kjer namreč trdi na vse kriplje, da se po pisalnicah ne godi Slovincem nikakoršna krivica; na 85. strani pa učeni mož pravi: ker se slovenskega govora ogibljejo slovanski uradniki, uže samo to priča, ali da ne marajo za slovensko podpihovanje (agitazion), ali da ne znajo svojega jezika, ali pa da mislijo, da je nepripraven za vsakoršno omiko! Čudno je, da se tak človek upa črvivo sadje svojega peresa ponujati svetu, kteremu se ne manjka boljše hrane. *Гроби савров!*

Na 20. strani govori Gretschnigg o nekakej brošuri, na svitlo danej 1848. leta, in vpije: „g. brošurnik je gotovo slabo prebil izpraševanje iz statistike;“ ali na 39. strani pa on sam piše, da ima Avstrija 8 milijonov nemških src*) in 13 milijonov Slovanov (za ktere pa ni povedal, ali imajo srca ali ne); zato pa tudi mi vprašamo njega, kje in kako je on prebil izpraševanje iz statistike? Pierer (1861) šteje 7 milijonov 889.925 Nemcev in 14 milijonov 822.546 Slovanov, Galletti (1859—1860) ima res 8 milijonov Nemcev, pa vsaj tudi 15 milijonov 25.000 Slovanov; Dr. Vilj. Hoffmann (1848) ima v Avstrii celó samo 12,288.175 Slovanov; slovanski pisatelji pa štejejo celó do 18 milj. Slovanov v Avstrii.

Kako zeló svobodoljub je Gretschnigg, priča 15. in 96. stran njegove knjige. Na 15. strani govori: „ko je društvo „Konkordija“ prosilo državnega ministra in zbora zarad več obsojenih čeških vrednikov, rekel je državni minister na ravnost, da ne more te prošnje podpirati pred Nj. veličanstvom. Da-si mi (Gretschnigg nam je ime) za polno miloščenje povzdiguje v načélu tudi svoj slabi glas; vendar ne moremo teh besed državnega ministra devati pod nikakoršno kritiko itd.“ na 96. strani pa zopet sam sebi z obraza meče predličje, rekoč: „ne zagovarjamo, da se tiskovina v strahu drži in suče, predno je na svitlem; torej tudi ne zagovarjamo svarjenja: vendar pa ménimo, da zadnje svarjenje vredniku časopisa „Stimmen aus Innerösterreich“ ni bilo svarjenje samovladnega načéla temuč svarjenje svobodne ustave.“ — Teško je, da bi iz raztrganega črevlja ne pogledal palec!

Kolosalno brezumje, strašna zmes Gretschniggovih netopirskih misli, siromaško tavanje po temi, beraška logika se ti čudno razodeva v tem hudournem dušnem porodu. Človek bi ne mogel verjeti, ko bi ne bral sam na svoje oči!

*) Tudi tu je moža spet obsenčila njegova znana velikanska pozabljivost, ker na 16. strani je bil naštel samo 7 milijonov Nemcev. Za pa tudi, kaj pa je njemu za en milijon sem ali tje?

Na 22. strani stoji na pr.: „slovansko prizadevanje meri na to, da bi se Nemci poslovanili¹⁾, kakor smo uže dovolj prepričali se na Češkem, na spodnjem Štajerskem²⁾ in Koroškem.“ — Na 88. strani: „Koroška je nemška pokrajina, ter ostane tudi nemška;³⁾ komur v našej deželi več ni po godi, temu vpijemo: osedlajte si slovanskega hipogrifa, in jahajte v romantično deželo k Irokezom.“ — Na 18. strani: „Nemce gonijo Slovani iz uradov in služeb, če tudi znajo slovanski jezik. To je tista hvaljena ravnopravnost!“ — Na 86. strani: „slovenska pridiga po čisto slovenskih krajih (Koroškega) je zapovedana,⁴⁾ učenje po šolah pa naj bode slovensko in nemško, še bolj pak po tacih krajih, koder so narodnosti zmešane; koder je pa ljudi več nemških, nego slovenskih, naj bode poduk samo nemški.“⁵⁾ — Na 88. strani: Slovani bi si le radi skokoma osvojili ravnopravnost, ktere pa ni treba osvajati, ker jim jo samá ob sebi podá ustava“ — samo Bog ne daj Gretschnigga do tistega koša, v kterem ima ustava spravljeno ravnopravnost.

Kako so skrivnosti varno shranjene pri Gretschniggu, priča 103., 104. in 105. stran hvaljene brošure, kjer nepotrebno pripoveduje slabosti nekdanjega vrednika umrlega lista „Zeitung für Kärnten.“ — Kdor hoče druge ljudi tako črniti, kakor na pr. Gretschnigg Slované in g. Einspielerja, mora biti sam ves drugačen, ker sicer ga zavrne svét: medice, cura te ipsum! — Gretschnigg poleg družega očita Einspielerju, da je surov (trivial), brezsraboten (cynisch): sebi pa šteje v največo izobraženost, da nas imenuje „ungebildete Slaven;“ da pri njem Rieger nikdar ne govori, ampak rjove, kakor divja zver; tudi moramo pritegniti, da po najkrasnejšem salonu diše te-le njegove plemenite besede (stran 19.): „wenn sie meine herren! mit solchem dünger arbeiten, bleibt ihr feld ein ewig stoppelfeld.“ — Koko trden je pa tudi v nemškem jeziku Gretschnigg, ki se véde, kakor pravi nemški Don Quixotte, naj priča to-le: na 13. strani bereš: „wir müssen wünschen, dass die slavische nation baldigst als eine frei selbstständige eintrete in die völkerschaften des sittlichen Europas, wir wollen alles dieses zugeben, aber dass wir Deutsche ihnen zum fusssschemmel dienen sollen itd.“ na 14. strani: „aufruf an die Slaven, von dem russischen patrioten Michael Bakunin, damahliges mitglied des Slavenkongresses in Prag;“ na 15. strani: „wir können aber die obige, vom

¹⁾ Koliko je do zdaj Nemcev poslovanjenih, in koliko Slovanov ponemčenih?

²⁾ Kakošnih prebivalcev pa je največ na spodnjem Štajerskem?

³⁾ Vsa? Uže spet kažete, o Gretschnigg, koliko statistike znate.

⁴⁾ Drugačna je tudi nemogoča!

⁵⁾ To je tudi ravnopravnost? Tega pa še nismo vedeli!

staatsminister gesprochenen worte itd.!" na 21. strani: „wir meinen, wo industrie herrscht, das volk glücklich ist;“ na 82. strani: „im ersten und zweiten hefte wird die katholische sache in Tirol besprochen und gesagt, dass dieselbe vor dem landtage gehöre;“ na 84. strani: „dass den Deutschen übel kommt, ihre suprematie über die Slaven zu verlieren itd.“ — Gretschnigga milujemo, če ne zna nobenega jezika bolj pisati!

S farizejskim obrazom Gretschniggova brošura moli: „hvalim te o Bog, da nisem taka, kakoršni so „Narodny listi;“ kakoršne so „Novice“ in vsi drugi slovanski časopisi; kakoršen je Einspieler in rjoveči Rieger: — v sreču pa nosi ljuto sovraštvo, posebno do Slovanov. Na vrhu Ljubelja stojče vpije Gretschnigg po širokej Avstrii: „sollen rohe gewalt, verbreitung knechtischer furcht, sollen hetzung der nationalitäten gegen nationalitäten, theilung der interessen und aufstachelung der leidenschaften gegen einander — die mittel sein, brüderlich unter einem dache zu wohnen?“ — vse njegove brošure namén pa vendar ni drug, nego ta, da bi razkačil slovanska srca. Tako politično farizejstvo ne dela miru, ampak draži. Predno je prijel za pero, naj bi Gretschnigg bil premislil, ali bode več koristi ali več kvare iz njegovega strupenega dela, ki vnovič vzbuja narodni prepir!

Učilnice po Avstrii.

Imela je Avstrija 1859. leta 7 vseučilišč, v katerih je bilo 7655 poslušalcev, 7 tehniških učilnic, v katerih je bilo samo 2806 poslušalcev, dalje 364 bogoslovskih in gimnazijskih učilnic s 55394 poslušalci, do 50 realk samo z 11693 učenci, naposled 28354 ljudskih učilnic, v katerih so bili 2,611.804 učenci. Izmed 34,700.000 avstrijskih prebivalcev torej hodi vsak 13. človek v učilnico. Po raznih deželah se je šolski poduk delil tako-le:

	v bogoslovstvu,	gimnazijah,	realkah,	ljudskih učilnicah.
Na spodnjem Avstrijskem	12330	541	669	7.46*)
„ zgornjem „	8939	880	2559	8.38
„ Salcburškem	2804	352	955	9.50
„ Tirolskem	2960	401	3822	7.71
„ Štajerskem	11223	948	1819	10.18
„ Koroškem	4311	1023	1118	12.20
„ Kranjskem	6583	584	3437	17.50
„ Primorskem, Goriškem, v Trstu	5521	730	—	17.22
„ Lombardo-Beneškem	3177	388	7966	24.00
„ Dalmatinskem	3103	768	8149	59.00
„ Hrvaškem in Slavonskem	7503	824	7439	40.00
V vojaškej granici	18001	2270	—	24.00
Na Češkem	19505	786	1458	7.94
„ Moravskem	11047	760	1200	7.66
„ Sleškem	—	465	1084	8.39
„ Ogorskem	6870	606	5467	14.20
V Vojvodini	7346	1110	4249	12.50
Na Erdeljskem	9177	439	6424	13.00
„ Gališkem	32411	1010	5791	44.50
V Bukovini	10397	878	—	67.17

Največ ima spodnje Avstrijsko učencev v ljudskih učilnicah in realkah; ali tukaj dosti pomaga Dunaj, v katerem je zbrano toliko razne vednosti in izobraženosti. Kranjska je daleč pred Štajersko in Koroško, kar se tiče gimnazij, pred

*) To se tako bere: na spodnjem Avstrijskem hodi izmed vseh ljudi 12,330. del v bogoslovске učilnice, 541. del v gimnazije, 669. del v realke, 7⁴⁶/₁₀₀. del v ljudske učilnice.

samo Štajersko tudi, kar se tiče bogoslovskih učilnic, sicer je pa za njima; Primorsko z Gorico in Trstom je samo v bogoslovskih učilnicah pred Kranjsko, sicer pa na njo. Kar se tiče obiskovanja gimnazijskih in bogoslovskih učilnic, stoji Kranjska v 7. vrsti; kar se pa tiče obiskovanja ljudskih učilnic stojimo Kranjci še le v 14. vrsti! Najmenj otrok hodi v ljudske učilnice po Bukovini, Dalmaciji, Galiciji, po Hrvaškem in Slavonskem, torej po treh čisto slovanskih in po enej največ slovanskej kronovini. (Po Reformi.)

Dopisi.

V Ljubljani 21. maja. — I —. Časnik „Tagespost“ 9. dan t. m. v svojem 112. listu v dopisu iz Ljubljane govori o deželnem vojnem poveljstvu, ki bi imelo k nam priti iz Vidma. „Tagespost“ pravi, da bi Ljubljana mogla komaj dati 30 prebivališč; da nekte rodovine komaj dobivajo stanovanje potem, ko se preselijo semkaj po sv. Jurji ali sv. Mihelu, in da se je zadnjih 15 let Ljubljana dosti menj povečala nego Maribor in Gradec. Da sti zadnja leta jako zrastle ti dvé mesti, to je naredila železnica; nam pak žugajo veliko škodo železnice, ki pojdejo preki Celovca na Laško in preki Karlovca na Reko; vse to dobro znajo ljubljanski trgovci in meščanje. Ako pride še tudi to, da bode menj pisalnic in uradnikov, potem bode naše mesto imelo dosti praznih sob, za ktere se ljudje zdaj res pulijo. Menimo, da je vseh 30 srenjskih svetovalcev dobro pretehtalo, kaj ima v sebi ta reč, predno so podpisali vsi prošnje, da bi se glavno vojno poveljstvo k nam premeknilo, in da bi to kmalo utegnilo biti na velik dobiček ne le mestu, ampak tudi kranjskej deželi, posebno pa ljubljanskemu obližju. Kaj ni uže vredno obžalovanja, da kranjsko najbogatejše plemstvo največ ne prebiva v Ljubljani, tudi na Kranjskem ne, temuč po drugih velicih mestih, kjer uživa dohodke naše zemlje?

S Pivke. — I —. Med seboj imamo poštenega moža, ki še dobro pametuje francozke vojske, in pri ognjišču ali pod lipo često razklada, kaj je učakal, kaj trpel. Nikdar se ne prigodi, da ne bi rekel: „verujte mi, boljše je bilo nekdanj, nego zdaj! Kdo je tačas videl toliko dolgohlačnikov, toliko pisem in pušek, toliko nesreč in zavida, kolikor sedaj? Mirno smo živéli po vaséh; imeli smo svojega župana, svoje voliče in janjce, pa niti purgermojstrov, niti kave, niti piva. Sosed je pomagal sosedu, orali in kosili smo pridno in sami; prodajali smo žito in les: a zdaj vraži brat brata; dežela je polna vnénjih rokodelcev; po žito hojevamo v Trst, v Ljubljano in Reko, drva pa kupujemo. Ali ni to žalostno? Leta lahko seštejem na prstih, ko so nam grajščine dajati morale take krle, da smo še lahko prodajali drva; zdaj pa sem ter tje imamo lastne gozde, ki nam še celó sence ne dajo. Drva nam je kupovati od grajščin, za priboljšek pa še davke plačevati in logarje. Najčudnejše pak se mi zdi to, da še lova po svojem gozdu nimamo, da-si govori zakon, da smé svoj lov imeti vsak, kdor ima 200 orali prostora! Če imajo tedaj soseske toliko orali, kolikor hoče zakon, zakaj se jim krati lovska pravica? Nihče ne brani grajščakom, da bi ne smeli jemati v najem sosednjih gozdičev, ako hoté ineti obširen lovski prostor. Svitli cesar je ukazal, da bodi zemljišče svobodno; ali pri nas pak je le grajščak svoboden, kmetom se pa napravlja nova, nezakonita težava. Rad bi znal, kako je vendar ta reč, ali so tega krivi grajščaki, ali gospóda, ali naši možjé, ki sem ter tje sedé, kakor muhe v smoli? Naj uže bode, kakor hoče, moja misel je, da to ni poštena reč, in da tudi ne ustreza najvišej volji! Kar koli je slabega, vse pride na kmeta, ki ostane večén trpin, ki je pa vendar naj-

veča podpora vsakej državi. Pa kaj hočemo, ko nam se godi čedalje slabše! Tako nam govori stari Nestor, kronika nekdanjih, boljših dni.

Iznad Soče. ± Po vsej pravici tožijo Slovenci ob Savi in Dravi, da se jim krati ravnopravnost, ker se ž njimi ravná le v tujem jeziku po pisalnicah. Nam se tudi enaka godi na zapadnej meji, ker le dobivamo skoraj vse dopise v laškem jeziku. Ta in uni se čepiri, kakor bi nam bil gospod, in mi ne umémo, kaj nam hoče, torej ga ne moremo slušati. Menda ti možjé vendar ne mislijo, da nas med človeškimi plemeni naravoslovci prištevajo mnogojezičnikom uže po rojstvu, ali pa tacim stvarém, ki v srcu nimajo občutkov do svoje domovine, ali v možganih razuma, ki razodeva, kako se prav dela, kako se dela napek. Res da med seboj imamo tudi take možé, ki se boré za dom in za narod; ki nam delajo cesto do zaklada slovenske izobraženosti; vendar pa nam še zmirom žugajo temne megle, skozi ktere ne sije prijazno svobodno solnce. V malo tednih mine 20 let, kar zvesto beremo domače liste. Jako smo v tem času napredovali, česar le protivnik neče videti; ali vedno še pričakujemo plačila za svoj trud, za nevarnost, ki je pretila in še preti vzlasti nam, ki smo na zapadu. Zeló nas je veselilo, ko smo slišali minole mesece, da so naši ljudjé iz pisalnic dobivali tožbe in pisma v slovenskem jeziku. To se je pa godilo za to, ker imamo med seboj možá, ki z nami vzdihuje, ki z nami trpi, in ki nam duševno tugo lajša vsaj s tem, da tožbe ljudém nareja v domačem jeziku. Tacih tožeb v slovenščini so dobili rojaki več nego štirideset. Ni bilo torej sem ter tje tekati in iskati možá, da bi jim povedal, kaj pisanje govori; ni se jim bilo treba ukvarjati s tacimi pismouki, kateri sami znajo le nekaj laških ali nemških besed. Nekteri potem celó niso šli k sodbi, ko je bil dan, ker so razumeli pravično tožbo, in precej poravnali se med seboj brez kacega sodnika. Tako se je prihranilo nepotrebnih stroškov in sovraštva med sosedi. Bog živi poštenega rodoljuba, ki Slovincem dopisuje v maternem jeziku sebi na slavo, narodu na korist!

○ **Z Dunaja.** 18. maja. m + p. Allah je velik, Mohamed je njegov prorok, na Dunaji pa živi mnogo cvetočih, mnogo pa tudi uže kosmatih slovenskih mladenčev, ki so dovršili 8. latinsko šolo, in dobili pričevanje, da so zreli, kar je tudi popolnoma res. Ni mi treba popisovati, kako prav za prav živé, ker tega dela se je bil uže pred menoj polotil, pa tudi slavnq ga je zvršil samovidec, kteremu nekteri pravijo poredni goboslovec Valentin Zarnik. Turibius in Srakoper sta še vedno v číslu med vrlimi Slovenci na Dunaji, mnogo bolj v číslu, nego Miklošič in vse njegove predebele knjige, in vsi njegovi ustni poduki. Med učenci mogočno kraljuje marsikak pater Jeriho, ki jim o prilikah tudi iz obrisáe narejen slovenski prapor visoko suče; a kadar je pa treba zares truditi se za domovino, hitro potisne v žep vsak svojo obrisáčo, ki je jo bil posodil patru za igračo. G. dr. Miklošič nikdar v učilnici ne vpraša, ali so ga prišli vsi Slovenci poslušat, ali ne, ker dobro vé, da bi se mu zgodila taka, kakoršna se je bila nekđaj dolenskemu gospodku majhne grajščinice, ki je bil povabil sosede na kosilo. Na mizo je pa nosil hlapec Urban, ki je v gradu bil za vse, česar je bilo treba: časi za lovca, potem za voznika, ob nedeljah za kočijaža, na tlaki za priganjáča, o posebnih prilikah, kakoršna je bila zdaj, pa tudi za strežaja. Gospod bi se bil gostom posebno rad mogočnega pokazal; vprašal je torej: Urban! ali so denes prišli vsi na tlako? Pošteni Urban mu je pa odgovoril v prepróščini svoje duše: obá sta prišla, hvala Bogú, obá! Slovenca sta letos res hodila tudi samo dva poslušat Miklošiča, in celó izmed le-teh obejeh je zdaj eden tam, kjer pojó žalostno pesem Jeremije preroka:

wer nie die kummervollen náchte
auf seinem bette brummend sass,
der kennt euch nicht, ihr paragrafe!

Slovenci imamo zdaj na Dunaji vendar vsaj še enega dijaka, ki se uči slovanščine. Da je le vsaj toliko, no!

Važnejše dogodbe.

Ljubljana. Mestni župan g. Ambrož je bil zarad deželnega vojnega poveljstva pri Nj. veličanstvu, ki mu je reklo, da je veselje, ker so se Ljubljančanje tako živo poprijeli te stvari, in da je treba o to reč na znanje dati vojnemu ministru, ki je pa djal potem, da on se ne vpira, samo da mora to zvedeti g. vitez Benedek, ki je glavni vojni poveljnik.

Trst. Bassagio ni potrjen za mestnega župana.

Dunaj. Srebrne novce 1864. leta zopet začnó drugačne delati; podoba Nj. veličanstva bode vsa drugačna.

— Za zdaj se avstrijska pehota še ne misli tako preobraziti, da bi imela 100 polkov.

— 24. dan t. m. ob 11. uri dopoldne bode v kapeli ruskega poslanstva praznovanje tisočletnega godú sv. Cirila in Metoda.

— 16. dan t. m. zvečer je imelo slovansko pevsko društvo „besedo“ pri „Zeisig-u.“ O tej priliki se je dragocena briljantna igla podala muzičnemu voditelju g. profesorju Förchtgottu, ki ima velike zasluge pri društvu. Med gosti je bil tudi ljubljanski župan g. Ambrož in poslanci neke srenje na Češkem, ki so tedaj bili na Dunaji.

— 19. dan t. m. je bila končna razprava v tiskarnej tožbi časnika „Presse.“ Podpihovanja so bili krivičeni gg.: Anton Mareš, dr. Maks Friedländer sovrednik, Adolf Werthner, glavár v oznanilskej pisalnici tega lista; prestopka javne nravnosti (sittlichkeit) sta bila krivičena gg.: Juli Porges in Jakob Grün, ta tudi prestopka zarad zvodstva (kuppelei); zarad prestopka tiskarnega zakona sta bila krivičena gg.: Jozef Mitter odgovorni vrednik in August Zang lastnik časnika „Presse.“ Razprava je bila skrivna.

— Tudi časnik „Vaterland“ ima tiskarno tožbo. Vrednik Ott je krivičen, da je kalil javni mir.

— Te dni je dal na svitlo g. Stankovič „srbsko cerkveno muziko in narodne pesmi.“ Simon Sechter, znan sodnik tacih stvari, pravi, da se čudi Stankoviću, kako je mogel v spominu ohraniti vse te melodije, ki so čista lastnina srbskega naroda. Ljudstvo jih je zložilo brez pisanja, oče jih je izročal sinu od davnih vekov, in tako so do zdaj bile samo v narodovih ustih. Na prodaj so v stanovanji g. Stankovića na Dunaji „Hôtel National“ in tudi po prodalnicah.

Trojedina kraljevina. „Pozor“ piše, da je Nj. veličanstvo 13. dan t. m. ukazalo hrvaško-slavonskej dvornej pisalnici, naj se jame precej pripravljati, da se naglo začne delati železnica od Zemuna do Zagreba.

Česka. 15. dan t. m. so žandarji pripeljali v Prago g. J. Baraka, ž njim pa še nekoliko Čehov, ki so bili namenjeni iti Poljakom pomagat. Govorica je, da Baraka postavijo pred vojno sodbo.

— Češki „Pozor“ 18. dan t. m. pripoveduje, da mu je Palacky rekel, naj v svojem listu razglasi nezlogo češke stranke.

— „Presse“ piše, da policijski minister baron Mecsery ni hotel Nj. veličanstvu podati Langievicéve prošnje, da bi namreč smel iti iz Jozefova v kopel na Švajcarsko ali pa v Franciškove kopeli. Langievíč zdaj tudi ne smé v družbi c. k. častnika iti iz trdnjave.

Moravska. Časniki pripovedujejo, da je v Šatavi neka

nevesta bila pripravljena, da bi se poročila, kar jo zgrabijo porodne bolečine. Pošljejo brž po duhovna, da bi jo še poprej domá poročil. V tem času po jako zbolí njena mati, ktere je bilo treba izpovedati in obhajati. Duhovni je torej najprvo oskrbel mater, na to poročil nevesto, in potlej krstil porojeno dete. Obilo oprava v kratkem!

Ogerska. Nj. veličanstvo je po milosti okrajšalo kazen grofu Ferdinandu Zichy-ju in Moricu pl. Jókay-u, ki sta bila v ječo obsojena za leto dni; zdaj pak bodeta zaprta samo vsak po mesec dni.

Ruska. Na cesarjevega godú dan so v Moskvi ljudje tako vreli v cerkev, da je bil prostor premajhen, zato se jim je morala zunaj služiti maša. Zvečer so v gledališči morali štirikrat ponoviti carsko pesem, in kadar se je pelo: „vladaj sovražnikom na strah,“ vselej je narod zagnal krič: hurá!

— Vojni minister je ukazal, naj se za Finsko osnujejo polki za same trdnjave, in 8 batalijonov naj se pripravi na vojno.

Poljska. Ruska poročila govore, da so Rusi pri Ponievíči zmogli 3000 vpornikov, ki so bili pod Sierakovskim, grofom Kosakovskim, Koliskom in Lubianovskim; da so Rusi zmogli 14. dan t. m. pri Vloclavku v kališkej gubernii vporno četo pod Oborskim; da so Rusi 15. dan t. m. razkropili blizu Plocka tretjo vporno trumo pod Dobrovolskim; da so se na posled v kijevskej gubernii 15. dan t. m. na posesti grofa Branicekega bile pokazale štiri vporne čete, ktere so pa razkropili nekaj vojaki, nekaj pa tudi kmetje.

— Jezioranski je un dan pogrešil samoe n oddelek svoje čete, ktero je bil razredil na tri razdelke, da bi se laže umeknil Rusom. Eden teh razdelkov pod vojskovodom Smiehovskim je moral pri Kurzyni prestopiti gališko mejo. Jezioranskemu se je potem pridružil Červinski.

— 4. dan t. m. je Ruse zmogel Lutkovski na Litovskem v brzešianskih gozdéh. V tem kraji neki da je Ruse pri Hornovem tudi pehnil Ejtmanovič.

— Na Volynskem je do zdaj poknil vpor v sedmih okrajih. Vpornici se zbirajo zares okoli Žitomierja, ki bi se utegnil kmalo udati. To mesto ima 20.000 prebivalcev, pa so vsi vneti za Poljake.

— Narodna vlada je razglasila, da bodo po sedaj volynski kmetje popolnoma sami svoji, da jim bode zagotovljena njihova lastnina, zemljišča in vérska svoboda.

— „Gazeta Narodova“ pravi, da se je vpor začel tudi po Maloruskej uno stran Dnepra. Ta list oznanja, da so tile vporni vojskovodje na Volynskem: Dunin, Krajevski, Ložinski in Višnjovski.

— Oksinski in Lüttih sta z 800 vojaki 8. dan maja vojevala pri Rychlocicah v kališkej vojvodini z Rusi, ki so

imeli do 150 mož. Poljaci so Ruse izvabili iz gozdov, kamor so se pa zopet umeknili, ko so bili izgubili do 100 mož. Poljaci so šli na to proti Radomsku.

Srbska. Iz Belega grada je šla vojna komisija v Mali Zvornik, da bi Turke prisilila, naj gredo iz Užice v Bosno.

Francozka. „France“ pripoveduje, da dobro napreduje posvetovanje treh vélicih držav zarad Poljske, samo da Avstrija ne pritrdi, naj bi se Rusom in Poljakom ukazal premirek, tudi ne, da bi Poljaci imeli saru svojo vojsko, ampak imeti hoče Poljakom obširno samozakonje (avtonomijo) in svobodo v bogočastji, sicer se ne pridruži zapadnim državam.

Angleška. Pruski poslanec baron Cetto ni hotel priti v sejo, ko so se posvetovali zastopniki branilnih držav zarad grških stvari.

— V Hullu na Angleškem so 32 črevljev globoko pod zemljo prišli do pogreznenega velicega gozda. Deblo necega izkopanega hrasta je merilo v obsežku 20 črevljev. Zemlja je imela najprvo ilovice 15 črevljev na debélo, potem čedalje mokrejšega peska notri do gozdovih ostankov.

Pruska. V Berlinu 18. dan t. m. med poslance ni bilo ministrov; ali prvosednik je bral v zbornici pismo, ki so ga bili ministri poslali. To pismo pravi, da ministri v sejo ne pridejo, dokler se ne pritrdi, da jih prvosednik ne smé ustavljati v govoru.

— Zbornica se misli dalje posvetovati, če tudi ne bode v sejo ministrov.

Turška. Škoda na otoku Rodu se ceni na 4 milijone.

Amerika. Vojskovod Hooker je konfederirce pod Lee-jem razbil za Friedriksburgom. Vicksburg se bode kmalo moral udati.

— 4. dan t. m. so bili zavezniki pod Sedgwickom zmagani; bilo jih je 15.000; 5. dan t. m. so se vrnili preko Rappahannocka. Izguba je bila pri obojih velika.

Dunaj 21. maja. — Nadavek (agio) srebru 10.25.

Loterija 20. maja 1863.

Dunaj: 45, 76, 58, 74, 78.

Gradec: 55, 17, 76, 9, 18.

29] **Razprodaja.** [6

Ker mislim po sedaj začeti vso drugo, v Ljubljani čisto novo kupčijo, zato vse blago ki se méri na vatel, in ki je zdaj posebno v ségi, razprodajam še pod ceno, po kterej sem ga dobil iz fabrik.

Trgovec v Ljubljani na vélicem trgu št. 240
„pri golobu pismonosu“ (Brieftaube.)

Ljubljanska cena

20. maja 1863.

	Srednja cena		Najviša cena			Srednja cena		Najviša cena						
	gld.	kr.	gld.	kr.		gld.	kr.	gld.	kr.					
vagan pšenice	4	90	—	—	stot pšenične moke	6	—	13	—	libra govédine	—	21	—	23
„ rži	3	3	—	—	„ ržene	8	—	—	—	„ telótine	—	20	—	—
„ soržice	3	52	—	—	„ ajdove	6	—	8	—	„ svinjine	—	21	—	—
„ ječmena	2	84	—	—	„ debeljačeve	6	—	—	—	„ slanine nove, (špela)	—	27	—	—
„ ovsá	2	21	—	—	„ sena	1	30	1	70	„ „ stare	—	40	—	—
„ debeljače (turšice)	2	82	—	—	„ slame	—	85	1	5	„ sala	—	32	—	—
„ ajde	2	45	—	—	vagan oglja	—	40	—	50	„ masla	—	52	—	—
„ prosa	2	87	—	—	„ koruna (krompirja)	—	—	—	—	„ presnega masla (putra)	—	45	—	—
„ fižola	4	60	—	—	sežen drv 30“ dolzib(trdih)	8	—	—	—	„ lojévih sveč	—	42	—	—
„ leče	6	—	—	—	„ „ „ (mehk.)	6	—	—	—	„ meda	—	26	—	—
„ graha	6	20	—	—	libra (funt) sladkorja	—	34	—	38	„ prediva	—	20	—	35
„ boba	5	—	—	—	„ kave	—	60	—	80	vrč (bokal) vina	—	40	—	80
„ kaše	4	20	—	—	„ olja laškega	—	58	—	—	„ piva	—	20	—	32
stot (cent) ječmenka (ješpranja)	6	—	—	—	„ lanenega	—	38	—	—	„ žganja	—	70	1	—
					„ „ goršičnega	—	40	—	—	„ vinsk. cveta	—	84	—	—